

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 271 a—271 c, 289, 304, 325 ja 350 §,

sellaisina kuin niistä ovat 271 a § laissa 52/2019, 271 b ja 271 c § laissa 1003/2018, 289 § laeissa 1003/2018 ja 1207/2020, 304 § laeissa 1003/2018, 350/2019, 1207/2020 ja 1003/2021 ja 325 § laeissa 1003/2018, 52/2019 ja 1207/2020, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 456/2016, 52/2019, 1207/2020 ja 485/2021, uusi 4 a kohta sekä lakiin uusi 271 d—271 g ja 325 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4 a) *julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla* korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä;

32 a luku

Julkisesti säännelty satelliittipalvelu

271 a §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto toimii julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena ja se vastaa julkisesti säännellyn satelliittipalvelun kansallisen kokonaisuuden järjestämisestä julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus periä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjältä korvaus palvelun käytöstä. Maksun suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoamisesta ja käyttämisestä sekä käyttövaltuuksien, salausavainten ja asiaankuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinnasta, teknisistä vaatimuksista, turvallisuutta, varautumista, valmiutta ja jatkuvuutta koskevista vaatimuksista, laitetoista ja laitteista sekä palvelun tuottamista tukevista tietojärjestelmistä.

271 b §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaminen

Suomen Erillisverkot Oy vastaa julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan tehtävästä (*julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaja*).

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan tehtävinä on:

1) tarjota, ylläpitää ja kehittää julkisesti säännellyn satelliittipalvelun kansalliset infrastruktuuripalvelut;

2) vastata julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttövaltuuksien hallinnasta sekä salaussavainten ja asiaankuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen välittämisestä pääkäyttäjille; sekä

3) huolehtia osaltaan julkisesti säännellyn satelliittipalvelun valmiussuunnittelusta sekä etukäteisvalmisteluin ja muilla toimenpiteillä varautua huolehtimaan toiminnan mahdollisimman häiriöttömästä jatkumisesta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan on erotettava tässä laissa tarkoitettu toiminta toiminnallisesti ja taloudellisesti muusta kuin tämän pykälän mukaisesta tai siihen liittyvästä toiminnastaan.

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan tarkoituksena ei ole tuottaa liiketaloudellista voittoa sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisessa.

Puolustusvoimat voi tarjota, ylläpitää ja kehittää julkisesti säännellyn satelliittipalvelun infrastruktuuripalveluja maanpuolustuksen tarpeisiin sekä vastata niihin liittyvästä käyttövaltuuksien, salaussavainten ja asiaankuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinnasta sekä salaussavainten ja asiaankuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen välittämisestä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjille.

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun kansalliseen palvelutuotantoon välittömästi kuuluvien laitetilojen ja laitteiden sekä kansallisen palvelutuotannon välittömästi käyttämien tietoliikenneyhteyksien on sijaittava Suomessa. Julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvät palvelut, hallinta ja valvonta on tuotettava Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun kansallisen tuotannon ylläpidosta ja käytön ensisijaisuus-, kiireellisyys- ja tärkeys-määrittelystä.

271 c §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan henkilöstö

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan palveluksessa olevalta henkilöltä, joka suorittaa julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyviä tehtäviä, vaaditaan tehtävien edellyttämää nuhteettomuutta ja luotettavuutta, mikä voidaan tarvittaessa selvittää turvallisuusselvityslain (726/2014) mukaisesti. Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyviä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

271 d §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun alihankkija

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaja voi käyttää tehtävässään alihankkijaa. Alihankinnan laajuuden tulee rajoittua vain välttämättömään. Alihankkijaa voidaan käyttää muutoinkin vain siinä laajuudessa, että palvelun tarjoamisen hallinta, ohjaus ja valvonta säilyvät palvelutuottajalla ja että julkisesti säännellyn satelliittipalvelun turvallisuus tai palvelun tarjoamisen jatkuvuus ei vaarannu. Alihankkijan käyttämisestä on ilmoitettava etukäteen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoaja vastaa alihankkijan työstä kuin omastaan. Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan on varmistettava, että alihankkijalla on riittävät taloudelliset edellytykset, tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys alihankinnan toteuttamiseen sekä että alihankinta ei vaaranna kansallista turvallisuutta. Alihankkijan on täytettävä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun turvallisuutta, valmiutta, varautumista ja jatkuvuutta koskevat vaatimukset. Alihankkijan toimeksiantosopimuksessa on erityisesti varmistettava normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeustilanteiden hallintamenettelyt.

Alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön, joka suorittaa julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyviä tehtäviä, vaaditaan tehtävien edellyttämää nuhteettomuutta ja luotettavuutta, joka voidaan tarvittaessa selvittää turvallisuusselvityslain mukaisesti. Alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyviä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan alihankinnan käyttämisestä ja alihankkijasta.

271 e §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäminen

Julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua voidaan tarjota 250 §:ssä tarkoitetuille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille käyttäjäryhmille. Käyttäjäryhmistä päättää liikenne- ja viestintäministeriö.

Liikenne- ja viestintävirasto valtuuttaa hakemuksesta käyttämään julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua sellaisen Suomen valtion tai kunnan viranomaisen, laitoksen, liikelaitoksen tai muun julkisyhteisön taikka suomalaisen oikeushenkilön tai ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan sivuliikkeen (*julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjä*), joka:

1) kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön päättämään käyttäjäryhmään; ja

2) hakijan ollessa muu kuin viranomainen on antanut riittävän selvityksen sen julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvästä käyttötarpeesta sekä selvityksen sen mahdollisuuksista palvelun turvalliseen ja asianmukaiseen käyttöön sekä siitä, miksi ja miten se katsoo, että sen julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttö edistää Suomen kokonaisturvallisuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa valtuutus päätöksessään sellaisia rajoituksia ja ehtoja, jotka ovat tarpeen palvelun turvalliselle käytölle. Valtuutus päätös voidaan antaa määräaikaisena, jos siihen on erityinen syy. Liikenne- ja viestintävirasto ei saa valtuuttaa julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjäksi hakijaa, jonka perustellusta syystä epäillään valtuutus päätöksen saatuaan rikkovan julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä tai Liikenne- ja viestintäviraston valtuutus päätöstä taikka vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen tai varoituksen julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjälle, jos tämä rikkoo julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä tai Liikenne- ja viestintäviraston valtuutus päätöstä. Jos julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjä huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta edelleen rikkoo julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä tai Liikenne- ja viestintäviraston valtuutus päätöstä, taikka maanpuolustuksen tai julkisesti säännellyn satelliittipalvelun turvallisuuden kannalta välttämättömässä tilanteessa, Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa valtuutus päätöksen väliaikaisesti tai pysyvästi. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuutuksen peruuttamista koskevassa päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvästä hakemusmenettelystä, hakemuksen sisällöstä ja muista hakemiseen liittyvistä asioista.

271 f §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistus

Suomen alueella oleva yritys saa valmistaa julkisesti säännellyn satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa (*julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistaja*) vain eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintäviraston kautta.

271 g §

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vientivalvonta

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa viedä tai välittää Euroopan unionin ulkopuolelle ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Viennin edellytyksenä on ulkoministeriön myöntämä lupa. Ulkoministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan unionin jäsenmaihin ulkoministeriön luvalla. Ulkoministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu ulkoministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu ulkoministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatulli-toimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

289 §

Tietoyhteiskuntamaksu

Tämän lain nojalla ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle vuotuisen tietoyhteiskuntamaksun.

Tietoyhteiskuntamaksua ei peritä televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoyhteiskuntamaksu on 0,135 prosenttia teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin liikevaihdosta maksun määrittämistä edeltävällä tilikaudella. Jos teleyrityksen liikevaihto on kuitenkin alle 300 000 euroa, maksuvelvollisuutta ei ole.

Tietoyhteiskuntamaksun määräytymisestä toiminnan ensimmäisenä vuotena säädetään 292 §:ssä.

Tietoyhteiskuntamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

304 §

Liikenne- ja viestintäviraston erityiset tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

1) edistää sähköisen viestinnän toimivuutta, häiriöttömyyttä ja turvallisuutta;

- 2) osallistua valmiussuunnitteluun sekä valvoa ja kehittää alan teknistä varautumista poikkeusoloihin;
- 3) hoitaa radiotaajuuksia ja teletointia sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen numeerointia ja tunnuksia koskevaa hallintoa;
- 4) koordinoita telealan standardointia;
- 5) myöntää radiolähetyksen tunnistamiseksi tarvittavan radioaseman tunniste ja antaa tarvittaessa määräykset sen käytöstä;
- 6) kerätä tietoa ja tiedottaa verkkopalvelujen ja viestintäpalvelujen saatavuudesta, laadusta ja hinnoista;
- 7) kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen vika- ja häiriötilanteista;
- 8) tiedottaa tietoturva-asioista sekä viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen toimivuudesta;
- 9) selvittää radioviestinnän häiriön sekä radiolaitteen tai telepäätelaitteen viestintäverkolle, radiolaitteelle, telepäätelaitteelle tai sähkölaitteistolle aiheuttaman häiriön syitä;
- 10) selvittää verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin, lisäarvopalveluihin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia;
- 11) ilmoittaa komissiolle sellaisesta yhteistyöstä Euroopan unionin jäsenvaltion kanssa, jonka seurauksena yhdenmukaistetaan sellaiset jäsenvaltioiden rajojen yli tarjottavien viestintäpalvelujen tietoturvallisuuteen liittyvät valvontatoimenpiteet, joilla voi olla vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan;
- 12) toimia muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1807 mukaisena keskitettynä yhteys- ja tietopisteenä;
- 13) toimia keskitettynä yhteispisteenä audiovisuaalisten sisältöpalvelujen esteettömyyteen liittyvissä kysymyksissä;
- 14) toimia Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto ENISAsta ja tieto- ja viestintäteknikan kyberturvallisuussertifiointista sekä asetuksen (EU) N:o 526/2013 kumoamisesta (kyberturvallisuusasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/881 mukaisena kansallisena kyberturvallisuussertifiointin viranomaisena;
- 15) valvoa teledirektiivin 75 artiklan nojalla annettavan komission delegoidun säädöksen mukaisia unionin laajuisia laskevan liikenteen enimmäishintoja; Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia teleyritystä muuttamaan laskevan liikenteen hintoja, jos hinnoittelu ei ole delegoidun säädöksen vaatimusten mukaista;
- 16) pitää tarvittaessa yllä teledirektiivin 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua riippumatonta vertailuvälinettä sekä hyväksyä vertailuvälineen tarjoajan hakemuksesta mainitun artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan vaatimukset täyttävä riippumaton vertailuväline;
- 17) hoitaa Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskusten ja kansallisten koordinoitukeskusten verkoston perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/887 6 artiklassa tarkoitettua kansallisen koordinoitukeskusten tehtäviä.

325 §

Tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus sekä taloudellinen tarkastus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi.

Teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena voi olla myös viranomaisverkko ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun tarjoaja.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus teettää tekninen turvallisuus- ja toimivuustarkastus riippumattomalla asiantuntijalla. Asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Riippumattomalla asiantuntijalla teetetyn teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen kohteena oleva teyleyritys vastaa tarkastuksen kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirastolla ja sen lukuun toimivalla on teknisen turvallisuus- tai toimivuustarkastuksen taikka taloudellisen tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä teyleyrityksen laite-tiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

325 a §

Julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvä tarkastus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan, sen alihankkijan, Puolustusvoimien, julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjän ja julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistajan tiloissa tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä.

Julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvä tarkastus tulee suorittaa ensisijaisesti tietopyynnöllä, jos valvontatehtävän tavoite voidaan siten saavuttaa. Jos tietopyyntö ei ole riittävä keino tarkastuksen tavoitteen saavuttamiseksi, Liikenne- ja viestintävirastolla on julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun liittyvän tarkastuksen yhteydessä oikeus päästä julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajan, sen alihankkijan, Puolustusvoimien, julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäjän ja julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistajan tiloihin sekä saada tutkittavakseen, sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontatehtävän kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot.

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

350 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus suojauksen purkujärjestelmärikoksesta säädetään rikoslain 38 luvun 8 b §:ssä.

Rangaistus viestintäsalaisuuden loukkaamisesta säädetään rikoslain 38 luvun 3 §:ssä, törkeästä viestintäsalaisuuden loukkaamisesta 4 §:ssä, tietomurrosta 8 §:ssä ja törkeästä tietomurrosta 8 a §:ssä. Rangaistus tämän lain 136 §:n 4 momentissa ja 160 §:n 5 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava mainitun lain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 20.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka